Polityka Ładu Korporacyjnego Banku Spółdzielczego w Raszkowie

Raszków, grudzień 2021 r.

Spis treści:

Postanowienia ogólne *s. 3*

Zadania organów i komórek organizacyjnych Banku w zakresie realizacji Polityki *s. 3*

Wprowadzenie *s. 5*

Rozdział 1 Definicje *s. 7*

Rozdział 2 Organizacja Banku i struktura organizacyjna *s. 9*

Rozdział 3 Relacja Banku z członkami *s. 11*

Rozdział 4 Zarząd *s. 12*

Rozdział 5 Rada Nadzorcza *s. 15*

Rozdział 6 Polityka w zakresie outsourcingu *s. 19*

Rozdział 7 Kultura ryzyka i standardy etyczne *s. 19*

Rozdział 8 Konflikt interesów *s. 20*

Rozdział 9 Polityka wynagradzania *s. 21*

Rozdział 10 Polityka informacyjna *s. 22*

Rozdział 11 Polityka wprowadzania nowych produktów i usług. Działalność promocyjna i relacje z klientami *s. 23*

Rozdział 12 Kluczowe systemy i funkcje wewnętrzne *s. 27*

Rozdział 13 Postanowienia końcowe *s. 30*

Postanowienia ogólne

1. „ Polityka Ładu Korporacyjnego Banku Spółdzielczego w Raszkowie" zwana dalej „Polityką" stanowi wdrożenie z zachowaniem zasady proporcjonalności i adekwatności wynikających ze skali, charakteru działalności oraz specyfiki Banku:
   1) „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych" określonych Uchwałą 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego (Dz.Urz.KNF z 2014 roku poz. 17), zwanej dalej „Zasadami",
   2) „ Rekomendacji Z dotyczącej zasad ładu wewnętrznego w bankach" wydaną Uchwałą Nr 289/2020 Komisji Nadzoru Finansowego (Dz.Urz. KNF z 2020 r. poz. 29), zwanej dalej „Rekomendacją",
   3) Wytycznych EBA w sprawie zarządzania wewnętrznego z dnia 21.03.2018 r. (EBA/GL/2017/11),

przy czym zasady ładu korporacyjnego, które odnoszą się do wszystkich instytucji nadzorowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, stosowane są jeżeli przepisy szczegółowe w postaci ustawy, rozporządzenia lub rekomendacji nadzorczej skierowanej do banków, nie stanowi inaczej. W przypadku, gdy zakres Rekomendacji pokrywa się z zakresem Zasad, pierwszeństwo mają postanowienia Rekomendacji. W zakresie w niej nieuregulowanym zastosowanie mają Zasady.

2. Niniejsza Polityka stanowi jednocześnie „ Politykę zarządzania wewnętrznego" w rozumieniu Załącznika Nr 2 Wytycznych EBA w sprawie zarządzania wewnętrznego z dnia 21.03.2018 r.
3. Polityka stanowi zbiór zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne Banku, w tym relacje z udziałowcami Banku i klientami, organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania.
4. Odstąpienie od stosowania określonych Zasad w pełnym zakresie może nastąpić wyłącznie w przypadku:
   1) kolizji prawa tj. sytuacji, gdy przepisy powszechnie obowiązujące, wytyczne europejskiego lub krajowego organu nadzoru, rekomendacje KNF lub indywidualne zalecenia skierowane do Banku uniemożliwiają stosowanie danej zasady,
   2) uznania przez Bank, że wprowadzenie danej zasady byłoby nadmiernie uciążliwe lub nieproporcjonalne do skali, charakteru i specyfiki działalności Banku.
5. Zasady , których Bank nie przyjął lub przyjął w zmodyfikowanej treści są określone i wyszczególnione w odrębnym dokumencie wraz z uzasadnieniem, ujawnianym publicznie (Oświadczenie/Komunikat Zarządu publikowany na stronie internetowej Banku).

Zadania organów i komórek organizacyjnych Banku w zakresie realizacji Polityki

1. Zebranie Przedstawicieli sprawuje nadzór nad stosowaniem Zasad, Rekomendacji oraz Polityki w Banku, w szczególności poprzez:
   1) uchwalanie zmian w Statucie Banku,
   2) rozpatrywanie sprawozdań Rady Nadzorczej, zatwierdzanie sprawozdań rocznych i sprawozdań finansowych oraz podejmowanie uchwał co do wniosków członków Banku Spółdzielczego, rady Nadzorczej lub Zarządu w tych sprawach i udzielanie absolutorium członkom Zarządu,
   3) uchwalanie procedury dokonywania ocen odpowiedniości kandydatów na członków rady Nadzorczej, a także ocen jej członków oraz Rady Nadzorczej jako organu kolegialnego w trakcie trwania kadencji,

4) uchwalanie regulaminów i równoważnych im regulacji wewnętrznych oraz podejmowanie uchwał, do których jest uprawnione na podstawie przepisów prawa lub Statutu,
5) zatwierdzanie dokonanej przez Radę Nadzorczą oceny stosowania wprowadzonych Zasad Ładu Korporacyjnego,
6) zatwierdzanie przedstawionego przez Radę raportu z oceny funkcjonowania polityki wynagrodzeń w Banku.

2. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad stosowaniem Zasad, Rekomendacji i Polityki w Banku, w szczególności:
   1) nad wprowadzeniem systemu zarządzania oraz oceny adekwatności i skuteczności tego systemu,
   2) dokonuje przynajmniej raz w roku oceny stosowania wprowadzonych Zasad Ładu Korporacyjnego,
   3) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku, wewnętrzny podział kompetencji w Zarządzie, polityki wynagrodzeń i regulamin kontroli wewnętrznej, uchwala Regulamin działania Zarządu i Regulamin działania Zebrań Grup Członkowskich,
   4) przygotowuje i przedstawia Zebraniu Przedstawicieli raz w roku raport z oceny funkcjonowania polityki wynagrodzeń w Banku.
3. Rada Nadzorcza dokonuje regularnej, corocznej udokumentowanej oceny stosowania Zasad. Wyniki tej oceny udostępniane są na stronie internetowej Banku oraz przekazywane pozostałym organom.
4. Rada Nadzorcza powołuje spośród swoich członków Komitet Audytu, jako niezależną komórkę działającą na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących oraz Regulaminu działalności Komitetu Audytu.
5. Zarząd działając w interesie Banku powinien mieć na względzie treść Zasad, przepisy prawa, rekomendacje oraz wytyczne europejskiego i krajowego organu nadzoru i regulacje wewnętrzne.
6. Wdrażanie Zasad przez Zarząd odbywa się poprzez praktyczne działanie, przygotowywanie odpowiednich regulacji wewnętrznych, podjęcie określonych decyzji lub wprowadzenie mechanizmów zapewniających ich wdrożenie.
7. Zarząd odpowiednio reaguje na naruszenia Zasad i Rekomendacji.
8. Komórka ds. zgodności opracowuje oraz przedstawia Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej okresową, roczną informację o przestrzeganiu Zasad, z oceną stopnia zgodności działania Banku z Zasadami.
9. Informacja, o której mowa w ust. 8 sporządzana jest na podstawie:
   1) informacji uzyskanych od innych komórek/jednostek organizacyjnych Banku,
   2) wyników kontroli wewnętrznych,
   3) wyników kontroli zewnętrznych,
   4) własnych badań eksperckich.
10. Biuro Ryzyka Bankowego jest odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem, w tym należną identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie ryzyka oraz raportowanie o ryzyku powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
11. Biuro Ryzyka Bankowego aktywnie uczestniczy w opracowywaniu strategii zarządzania ryzykami, polityk oraz limitów ryzyka i stanowi drugi poziom funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem.
12. Pracownicy oraz wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku są odpowiedzialne za zgodność działań z Zasadami, Rekomendacją i Polityką oraz zobowiązane do stosowania zasad kultury ryzyka i etycznego postępowania.

Wprowadzenie

W związku z wdrożeniem przez Komisję Nadzoru Finansowego- Zasad Ładu Korporacyjnego, Bank Spółdzielczy w Raszkowie z siedzibą w Raszkowie, ul. Ostrowska 28, 63-440 Raszków zwany dalej „Bankiem", a także uwzględniając Wytyczne EBA/ GL/2017/11 z dnia 21 marca 2018 r. w sprawie zarządzania wewnętrznego, a także Rekomendacji Z dotyczącej zasad ładu wewnętrznego w Bankach, stanowiącej załącznik do Uchwały Nr 289/2020 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 9 października 2020 r., uwzględniając wytyczne EBA/GL/2017/11 z dnia 21 marca 2018 r. w sprawie zarządzania wewnętrznego oświadcza, że wprowadza nową „Politykę Ładu Korporacyjnego Banku Spółdzielczego w Raszkowie" zgodnie z zasadą proporcjonalności i adekwatności wynikającą ze skali, charakteru działalności oraz specyfiki Banku.

Przy opracowaniu niniejszej Polityki Bank Spółdzielczy w Raszkowie jako instytucja nadzorowana, wziął pod uwagę następujące czynniki:

1. swój rozmiar działalności mierzony w szczególności sumą bilansową Banku i wartością aktywów posiadanych przez Klientów,
2. swoją organizację wewnętrzną, a w szczególności, iż Bank działa w formie spółdzielni na podstawie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz ustawy Prawo spółdzielcze oraz ustawy Prawo bankowe,
3. charakter, skalę i stopień złożoności prowadzonej działalności, w szczególności fakt, iż wykonuje czynności bankowe objęte zezwoleniem KNF i określone w Statucie,
4. okoliczność, iż Bank nie jest notowany na giełdzie; nie posiada papierów wartościowych na rynku równoległym GPW,
5. okoliczność, iż Bank Spółdzielczy w Raszkowie działa wyłącznie w środowisku lokalnym na terenie powiatów ostrowskiego, kaliskiego, krotoszyńskiego, ostrzeszowskiego, pleszewskiego i milickiego oferując produkty głównie konsumentom, niewielkim przedsiębiorcom oraz osobom prowadzącym działalność rolniczą, lub działalność innego rodzaju na szczeblu lokalnym,
6. okoliczność, iż Bank realizuje strategię zrzeszenia i systemu ochrony,
7. okoliczność, iż Bank oferuje produkty kredytowe i depozytowe o nieznacznym stopniu złożoności,
8. okoliczność, iż struktura organizacyjna obejmuje 3 piony.

Z uwagi na powyższe Bank Spółdzielczy, kierując się zasadą proporcjonalności wprowadza adekwatny do powyższych czynników zbiór zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne Banku w tym relacje z udziałowcami Banku i klientami, organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania.

W treści niniejszego dokumentu wyszczególnione zostały zasady stosowane przez Bank oraz te do stosowania których Bank zobowiązuje się.

W Banku funkcjonuje zgodny z przepisami prawa, przejrzysty i skuteczny ład wewnętrzny, określony w statucie Banku, niniejszej Polityce oraz przyjętym w Banku zhierarchizowanym systemie regulacji wewnętrznych, w szczególności strategii, polityk, procedur, zasad i instrukcji.
Na ład wewnętrzny w Banku składają się w szczególności:

1) system zarządzania ryzykiem,
2) organizacja Banku,

3) zasady działania, uprawnienia, obowiązki i odpowiedzialność oraz wzajemne relacje Rady Nadzorczej, Zarządu i osób pełniących kluczowe funkcje w Banku,
4) standardy postępowania Banku oraz zarządzanie konfliktami interesów na poziomie Banku,
5) polityka zlecania czynności na zewnątrz,
6) zasady wynagradzania w Banku,
7) polityka dywidendowa,
8) polityka informacyjna (ujawnień).

Rozdział 1
Definicje

§1.

Użyte w niniejszej Regulacji pojęcia oznaczają:

1) Bank – Bank Spółdzielczy w Raszkowie,
2) Bank Zrzeszający – SGB Bank S.A,
3) Biuro Ryzyka Bankowego – komórka odpowiedzialna za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie w zakresie, o którym mowa w § 3 ust. 3 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, do której zgodnie ze strukturą organizacyjną Banku zaliczane jest Biuro Ryzyka Bankowego,
4) Członek Rady Nadzorczej – członek Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Raszkowie,
5) KNF – Komisja Nadzoru Finansowego,
6) Kultura ryzyka – obowiązujące w Banku normy, postawy i zachowania odnoszące się do świadomości ryzyka, podejmowania przez Bank ryzyka oraz zarządzania ryzykiem, a także mechanizmów kontrolnych kształtujących decyzje dotyczące ryzyka, wypływające na decyzje podejmowane przez kierownictwo i pracowników w trakcie bieżącej działalności oraz mające wpływ na podejmowane przez nich ryzyko,
7) Komórka ds. zgodności – stanowisko ds. zgodności w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, do której zgodnie ze strukturą organizacyjną Banku zaliczane jest stanowisko ds. zgodności
8) Niezależność osądu – wzorzec zachowania, przejawiający się w szczególności podczas dyskusji oraz podejmowania decyzji w ramach organów zarządzających, wymagany od każdego członka organu zarządzającego, bez względu na to, czy uważa się go za „będącego niezależnym", mający zapewnić aktywne zaangażowanie w obowiązki, podejmowanie własnych, rozsądnych, obiektywnych i niezależnych decyzji i opinii przy wykonywaniu funkcji i obowiązków członka organu zarządzającego,
9) Poziomy zarządzania – ustanowiony na trzech poziomach, sposób organizacji funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, określony w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach,
10) Pracownicy – wszyscy pracownicy Banku oraz wszyscy członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej,
11) Prawo bankowe – Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe,
12) Rada Nadzorcza – Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Raszkowie, organ zarządzający pełniący funkcję kontrolną (niewykonawczą),
13) Rynek lokalny – teren działania banku, określony granicami kraju/ województwa/powiatu,
14) Skłonność do podejmowania ryzyka – łączny poziom i rodzaje ryzyka, jakie Bank jest skłonny podejmować w ramach swojej zdolności do ponoszenia ryzyka, zgodnie z modelem działalności, w celu realizacji swoich celów strategicznych,
15) Stanowiska kierownicze – kadra kierownicza niższego szczebla, stanowiska, których głównym przedmiotem pracy jest organizowanie i kierowanie procesem pracy w wyodrębnionej jednostce/komórce organizacyjnej Banku, podlegające bezpośrednio członkom Zarządu,

16) Stanowiska kluczowe – stanowiska organizacyjne inne niż funkcje członków Rady Nadzorczej i Zarządu, mające szczególne znaczenie dla Banku, z którymi związany jest zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności umożliwiający wywieranie znaczącego wpływu na kierowanie Bankiem w rozumieniu pojęcia „osób pełniących najważniejsze funkcje, o których mowa w Wytycznych w sprawie oceny odpowiedniości organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (EBA/GL/2017/11) z 21 marca 2018 r. oraz w Rekomendacji Z

17) Stanowiska zarządcze (istotne) – wyższa kadra kierownicza, stanowiska mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku, posiadające kompetencje decyzyjne,

18) Udziałowiec Banku – członek Banku posiadający udziały,

19) Wytyczne EBA – Wytyczne Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego z dnia 21 marca 2018 r. w sprawie zarządzania wewnętrznego,

20) Zarząd – Zarząd Banku Spółdzielczego w Raszkowie, organ zarządzający pełniący funkcję wykonawczą,

21) Zdolność do ponoszenia ryzyka – maksymalny poziom ryzyka, jaki instytucja jest w stanie przyjąć, biorąc pod uwagę jej bazę kapitałową, możliwości zarządzania ryzykiem i mechanizmy kontrolne oraz ograniczenia regulacyjne.

Rozdział 2
Organizacja Banku i struktura organizacyjna

§2.

1. Organizacja Banku umożliwia osiąganie długoterminowych celów prowadzonej działalności.
2. Organizacja Banku obejmuje zarządzanie i sprawowanie kontroli, systemy sprawozdawczości wewnętrznej, przepływu i ochrony informacji oraz obiegu dokumentów, co zostało należycie uregulowane w odpowiednich regulacjach wewnętrznych.
3. Organizacja Banku znajduje odzwierciedlenie w strukturze organizacyjnej.
4. Bank zapewnia jawność struktury organizacyjnej uregulowanej w regulacjach wewnętrznych tej struktury, poprzez zamieszczenie przynajmniej podstawowej struktury organizacyjnej na stronie internetowej: www.bsraszkow.pl

§3.

1. Bank posiada przejrzystą oraz adekwatną do skali i charakteru prowadzonej działalności oraz podejmowanego ryzyka strukturę organizacyjną, w której podległość służbowa, zadania oraz zakres obowiązków i odpowiedzialności są wyraźnie przypisane i odpowiednio podzielone.
2. Struktura organizacyjna obejmuje i odzwierciedla cały obszar działalności Banku wyraźnie wyodrębniając każdą kluczową funkcję w obrębie wykonywanych zadań, przez co przyczynia się do zapewnienia oraz wykazania skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem. Dotyczy to zarówno podziału zadań jak i odpowiedzialności pomiędzy członków Zarządu Banku, a także podziału zadań i odpowiedzialności pomiędzy komórki organizacyjne centrali, jednostki organizacyjne oraz poszczególne stanowiska albo działy.
3. Struktura organizacyjna Banku została określona w taki sposób, by nie zachodziły wątpliwości co do zakresu zadań i odpowiedzialności odpowiednich komórek organizacyjnych, jednostek organizacyjnych i stanowisk lub działów, a zwłaszcza, by nie dochodziło do nakładania się na siebie obowiązków i odpowiedzialności komórek organizacyjnych, jednostek organizacyjnych i stanowisk lub działów.
4. Struktura Banku nie utrudnia nadzoru nad ryzykiem oraz skutecznego nadzorowania instytucji, a także zapewnia efektywne zarządzanie Bankiem, w tym w szczególności:
   1) planowanie, kierowanie zasobami ludzkimi oraz monitorowanie wyników,
   2) skuteczne i w odpowiednim czasie reagowanie na zmieniające się warunki zewnętrzne lub zdarzenia nagłe i nieoczekiwane,
   3) efektywny przepływ i ochronę informacji i dokumentów,
   4) skuteczną realizację zadań przez Rade Nadzorczą i Zarząd Banku, w tym możliwość korzystania przez Radę Nadzorczą z usług ekspertów zewnętrznych.
5. W Banku funkcjonują zasady wprowadzania zmian w strukturze organizacyjnej, tj. tworzenia nowych oraz zmiany lub likwidacji istniejących jednostek organizacyjnych, które projektuje i przyjmuje w formie uchwały oraz zapewnia ich realizację Zarząd Banku.
6. Rada Nadzorcza zatwierdza przyjęte przez Zarząd zasady oraz nadzoruje jego działania w zakresie ich realizacji. Zasady te powinny wynikać ze strategii zarządzania Bankiem oraz być zgodne i spójne ze skłonnością do podejmowania ryzyka i zdolnością ponoszenia tego ryzyka, a także innymi regulacjami wewnętrznymi Banku.

§4.

Bank przestrzega wymogów wynikających z przepisów prawa oraz uwzględnia rekomendacje nadzorcze wydane przez odpowiednie organy nadzoru, w szczególności przez KNF oraz EBA

(European Banking Authority), a także zobowiązania lub deklaracje składane wobec organów nadzoru oraz uwzględnia indywidualne zalecenia wydane przez organy nadzoru oraz cele strategiczne Zrzeszenia.

§5.

1. Bank określa własne cele strategiczne przy uwzględnieniu charakteru oraz skali prowadzonej działalności.
2. Organizacja Banku umożliwia osiąganie zakładanych strategicznych celów z uwzględnieniem konieczności efektywnego monitorowania ryzyka występującego w jego działalności.
3. Organizacja Banku umożliwia niezwłoczne podejmowanie odpowiednich działań w sytuacjach nagłych, gdy konieczne jest odstąpienie lub nie jest możliwe realizowanie przyjętych celów strategicznych z powodu nieoczekiwanych zmian w otoczeniu gospodarczym lub prawnym Banku albo, gdy dalsza realizacja przyjętych celów może prowadzić do naruszenia norm określonych regulacjami dotyczącymi prowadzenia działalności przez Bank lub ustalonych zasad postępowania.
4. Organizacja Banku zapewnia, że:
   1) wykonywanie zadań z zakresu działalności Banku jest powierzane osobom posiadającym niezbędną wiedzę i umiejętności, nad którymi nadzór sprawują osoby posiadające także odpowiednie doświadczenie,
   2) przy określaniu zakresu powierzanych zadań brana jest pod uwagę możliwość właściwego i rzetelnego wykonania tych zadań na danym stanowisku,
   3) prawa pracowników są należycie chronione, a ich interesy należycie uwzględniane, w szczególności poprzez stosowanie przejrzystych i obiektywnych zasad zatrudniania i wynagradzania, oceny, a także nagradzania i awansu zawodowego.

§6.

1. Zarząd Banku kształtuje strukturę organizacyjną Banku, jej ewolucje i ograniczenia, jak też zapewnia, aby ta struktura była uzasadniona i efektywna oraz nie cechowała sią nadmierną lub nieodpowiednią złożonością, która nie miałaby jasnego uzasadnienia ekonomicznego ani celu prawnego lub mogłaby być wykorzystana w celach związanych z przestępczością finansową.
2. Tworzenie lub zmiany struktury organizacyjnej Banku, będą spójne w szczególności ze Statutem Banku, jako podstawowym aktem ustrojowym dotyczącym utworzenia i funkcjonowania Banku oraz sposobu działania jego organów.
3. Wymóg, o którym mowa w ust. 1 jest zachowany również w odniesieniu do innych dokumentów wewnętrznych związanych z organizacją i funkcjonowaniem poszczególnych komórek organizacyjnych i stanowisk, a także jednostek organizacyjnych i ich komórek organizacyjnych czy stanowisk lub działów.
4. Pracownicy Banku mają zapewniony odpowiedni dostęp do informacji o zakresach uprawnień, obowiązkach i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych.
5. Zarząd w pełni zna i rozumie strukturę prawną, organizacyjną i operacyjną Banku oraz zapewnia jej zgodność z zatwierdzoną strategią biznesową i w zakresie ryzyka jak też skłonnością do podejmowania ryzyka.
6. Zarząd i Rada Nadzorcza zapewnia zatwierdzanie prawidłowych strategii i polityki ustanawiania nowych struktur, zapewniając by ich liczba, wzajemne powiązania i transakcje między nimi nie utrudniały zarządzania wewnętrznego oraz skutecznego zarządzania ryzykiem i nadzoru nad nim.

§7.

1. Bank wprowadza anonimowy sposób powiadamiania Zarządu lub Rady Nadzorczej o nadużyciach w Banku, zapewniający możliwość korzystania z tego narzędzia przez wszystkich pracowników, za pośrednictwem określonego, niezależnego i autonomicznego kanału bez obawy negatywnych konsekwencji ze strony kierownictwa i innych pracowników Banku.
2. Obowiązująca w Banku „Procedura anonimowego zgłaszania naruszeń prawa i obowiązujących w Banku Spółdzielczym w Raszkowie standardów etycznych" zawiera jasne reguły, zapewniające traktowanie informacji dotyczących osób zgłaszających i zgłaszanych oraz naruszenia jako poufnych, chroni pracowników, którzy zgłaszają obawy, przed represjami za ujawnienie naruszeń podlegających zgłoszeniu a także zapewnia, aby zgłaszane potencjalne lub rzeczywiste naruszenia podlegały ocenie i przekazaniu na wyższy szczebel, w tym w stosownych przypadkach odpowiednim właściwym organom lub organom ścigania.
3. Procedura anonimowego powiadamiania zapewnia monitorowanie wyniku dochodzenia w sprawie zgłoszonego naruszenia oraz właściwe prowadzenie ewidencji zgłoszonych naruszeń.
4. Zarząd przedstawia Radzie Nadzorczej Banku raporty dotyczące powiadomień o poważnych nadużyciach.

§8.

1. Bank posiada plany ciągłości działania mające na celu podtrzymanie bieżącej działalności Banku , zapewnianie ciągłości działania i ograniczenia strat w sytuacjach nieprzewidzianych lub kryzysowych sporządzone zgodnie z wymogami.
2. Bank regularnie weryfikuje plany ciągłości oraz wdraża je w przypadku wystąpienia zakłóceń w działalności Banku.

Rozdział 3
Relacja Banku z członkami

§9.

1. Bank prowadzi działalność w formie spółdzielni i w realizacji zadań kieruje się interesami członków Banku z poszanowaniem interesu klientów i z uwzględnieniem przepisów prawa.
2. Zgodność działania Baku ze Statutem podlega lustracji przeprowadzanej przez Związek Rewizyjny.
3. Bank przy prowadzeniu działalności bierze pod uwagę interesy wszystkich interesariuszy, o ile nie są one sprzeczne z interesami Banku.
4. Bank zapewnia członkom Banku właściwy dostęp do informacji, w szczególności w przypadku podejmowanych uchwał przez Zebranie Przedstawicieli.
5. Przy udzielaniu informacji członkom Banku zapewnia ich rzetelność oraz kompletność nie stosując przy tym preferencji w stosunku do wybranych udziałowców.

§10.

1. Bank z uwagi na liczbę udziałowców, ułatwia wszystkim członkom korzystanie ze swoich praw poprzez tworzenie Grup Członkowskich i udział w ich Zebraniach oraz reprezentowanie ich interesów za pośrednictwem Zebrania Przedstawicieli.
2. Członkowie Banku mogą wpływać na funkcjonowanie Banku wyłącznie poprzez decyzje Zebrania Przedstawicieli nie naruszając kompetencji pozostałych organów. Nieuprawnione wywieranie wpływu na Zarząd lub Radę Nadzorczą Banku będzie zgłoszone Komisji Nadzoru Finansowego.

3. Członkowie Banku w swych decyzjach powinni kierować się interesem Banku i powinni współdziałać przy realizacji jego celów oraz zapewniać bezpieczeństwo działania tej instytucji. Obowiązki członków określone są w postanowieniach Statutu Banku.
4. Zwołanie Zebrania Przedstawicieli w sytuacji, gdy wymaga tego dalsze prawidłowe funkcjonowanie Banku następuje niezwłocznie.
5. Członkowie Banku powinni efektywnie korzystać z narzędzi nadzoru właścicielskiego, aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku. Organy Banku funkcjonują w taki sposób, by zapewniać rozdzielenie funkcji właścicielskich i zarządczych. Obecność udziałowca w zarządzie wymaga ograniczenia w Radzie Nadzorczej Banku podmiotów powiązanych z takim udziałowcem (w szczególności rodzinnie lub gospodarczo, poza udziałem w Banku), w celu uniknięcia obniżenia efektywności nadzoru wewnętrznego.
6. W skład Rady Nadzorczej nie mogą wchodzić osoby pozostające z członkami zarządu lub kierownikami bieżącej działalności gospodarczej spółdzielni w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej i w drugim stopniu linii bocznej.
7. Konflikty powstające pomiędzy udziałowcami powinny być rozwiązywane niezwłocznie, aby nie dochodziło do naruszania interesu Banku i jego członków.

§11.

1. Członkowie Banku nie będący członkami Zarządu, nie mogą ingerować w sposób sprawowania zarządu, w tym prowadzenie spraw przez Zarząd.
2. Członkowie Banku nie powinni wykorzystywać swojej pozycji do podejmowania decyzji prowadzących do przeniesienia aktywów z Banku do innych podmiotów, a także do nabycia lub zbycia albo zawierania innych transakcji powodujących rozporządzenie przez Bank jego majątkiem na warunkach innych niż rynkowe, czy też z narażeniem bezpieczeństwa lub interesu Banku.
3. Bank posiada w Statucie zapis dający Zarządowi uprawnienia do wstrzymania albo ograniczenia zwrotu wpłaty na udziały, w przypadku wystąpienia przesłanek określonych w art. 10c ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu i bankach zrzeszających.

§12.

1. Decyzje w zakresie wypłaty zysku uzależnione są od potrzeby utrzymania odpowiedniego poziomu kapitałów własnych oraz realizacji strategicznych celów instytucji nadzorowanej, a także uwzględniają rekomendacje i indywidualne zalecenia wydane przez organy nadzoru.
2. Zasady polityki dywidendowej stanowią element Strategii kapitałowej Banku.
   Ponadto Bank stosuje ogólne zasady polityki podziału nadwyżki bilansowej, przyjęte przez Zebranie Przedstawicieli za dany rok obrotowy.

Rozdział 4
Zarząd

§13.

1. Zarząd ponosi ostateczną i ogólną odpowiedzialność za Bank oraz określa zasady zarządzania w Banku, które zapewniają skuteczne i ostrożne zarządzanie Bankiem, nadzoruje wdrożenie tych zasad oraz jest za to wdrożenie odpowiedzialny.
2. Zarząd Banku jest odpowiedzialny za wprowadzenie ładu wewnętrznego w Banku oraz zapewnienie jego przestrzegania, a także za dokonywanie okresowej, co najmniej raz w roku

oceny i weryfikacji, mających na celu dostosowanie ładu do zmieniającej się sytuacji wewnętrznej i otoczenia Banku. Zarząd powinien informować Radę Nadzorczą o wynikach przeprowadzonej oceny oraz o wszelkich istotnych zdarzeniach mogących mieć wpływ na funkcjonowanie ładu wewnętrznego w Banku.

3. Zarząd ponosi odpowiedzialność, w szczególności za:
   1) opracowanie i wdrożenie strategii zarzadzania Bankiem, w tym ogólnych celów działania w średnim i długim okresie, jak również planów działania obejmujących konkretne zadania mające prowadzić do realizacji tych celów (planowanie),
   2) zaprojektowanie i wdrożenie organizacji Banku, w tym ustalenie struktury organizacyjnej,
   3) decydowanie o sposobie wykonywania zadań, nadzorowanie i kontrolowanie procesu wykonywania zadań oraz rozstrzyganie wyłaniających się problemów (kierowanie bieżącą działalnością Banku),
   4) przegląd i analizę uzyskiwanych wyników, ustalanie ewentualnych nieprawidłowości i wyciąganie na tej podstawie wniosków praktycznych dla dalszej działalności (kontrola).
4. Delegowanie określonych kompetencji na niższe szczeble kierownicze nie zwalnia Zarządu z odpowiedzialności za zarządzanie Bankiem w ramach tych kompetencji.
5. Zarząd aktywnie angażuje się w działalność Banku i podejmuje decyzje w prawidłowy i świadomy sposób.
6. Zarząd składa kompleksowe sprawozdania i informuje regularnie bez zbędnej zwłoki Radę Nadzorczą o elementach istotnych dla oceny sytuacji, ryzyku i wydarzeniach mających wpływ lub mogących mieć wpływ na działanie Banku.

§14.

1. Zarząd ma charakter kolegialny.
2. Bank posiada stosowne uregulowania dotyczące powoływania i odwoływania członków Zarządu.
3. Członkowie Zarządu posiadają kompetencje do prowadzenia spraw Banku wynikające z:
   1) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),
   2) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),
   3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonej funkcji.
4. Każdy z członków Zarządu daje rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków.
5. Członkowie Zarządu, podlegają ocenie odpowiedniości przez Radę Nadzorczą, na zasadach określonych w Polityce oceny odpowiedniości kandydatów na członków Zarządu, członków Zarządu oraz Zarządu.
6. Indywidualne kompetencje poszczególnych członków Zarządu dopełniają się w taki sposób, aby możliwe było zapewnienie odpowiedniego poziomu kolegialnego zarządzania Bankiem.
7. W składzie Zarządu zapewniony jest udział osób, które władają językiem polskim oraz wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego, niezbędnymi w zarządzaniu Bankiem na polskim rynku finansowym.
8. Bank realizuje powyższe zasady poprzez stosowanie przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz wytycznych, rekomendacji i zaleceń, określonych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego oraz Komisję Nadzoru Finansowego, regulujących tą materię, a także wytyczne i rekomendacje Banku Zrzeszającego i Systemu Ochrony z zachowaniem zasady proporcjonalności.

§15.

1. Zarząd działając w interesie Banku ma na względzie cele oraz zasady prowadzenia działalności przez Bank określone przez przepisy prawa, regulacje wewnętrzne oraz rekomendacje nadzorcze.
2. Zarząd realizując przyjętą strategię działalności kieruje się bezpieczeństwem Banku.
3. Zarząd jest jedynym uprawnionym i odpowiedzialnym za zarządzanie działalnością Banku.
4. Zarządzanie działalnością Banku obejmuje w szczególności funkcje prowadzenia spraw, planowania, organizowania, decydowania, kierowania oraz kontrolowania działalności Banku.

§16. .

1. Zarząd realizując przyjętą strategię działalności kieruje się bezpieczeństwem Banku.
2. Obowiązki i uprawnienia Zarządu są jasno określone w formie pisemnej.
3. Do obowiązków Zarządu należy w szczególności ustalanie i wdrażanie:
   1) ogólnej strategii biznesowej Banku,
   2) ogólnej strategii w zakresie ryzyka, w tym skłonności instytucji do podejmowania ryzyka oraz jej ram zarządzania ryzykiem, a także środków zapewniających, aby Zarząd poświęcał wystarczająco dużo czasu na zagadnienia związane z ryzykiem,
   3) odpowiednich i skutecznych ram zarządzania oraz kontroli wewnętrznej, obejmujących jasną strukturę organizacyjną i dobrze funkcjonujące niezależne wewnętrzne komórki ds. zarządzania ryzykiem, ds. zgodności, które dysponują wystarczającymi uprawnieniami, statusem i zasobami, aby móc wykonywać swoje funkcje,
   4) wielkości, rodzajów oraz struktury kapitału wewnętrznego i funduszy własnych wystarczających do odpowiedniego pokrycia ryzyka podejmowanego przez Bank,
   5) celów zarządzania płynnością instytucji,
   6) Polityki wynagrodzeń,
   7) procesu wyboru i oceny kwalifikacji osób pełniących najważniejsze funkcje
   8) kultury języka, kultury korporacyjnej i wartości, które promują odpowiedzialne i etyczne postępowanie,
   9) polityki przeciwdziałania konfliktom interesów na poziomie instytucjonalnym,
   10) zasad mających na celu zapewnienie rzetelności systemów rachunkowości i sprawozdawczości finansowej.
4. W składzie Zarządu Banku jest wyodrębniona funkcja Prezesa Zarządu kierującego pracami tego organu.
5. Prezes Zarządu przyczynia się do efektywnego przepływu informacji w ramach Zarządu oraz pomiędzy Zarządem a Radą Nadzorczą oraz jest odpowiedzialny za ogólne skuteczne funkcjonowanie Zarządu.
6. Prezes Zarządu zachęca do otwartej i krytycznej dyskusji, sprzyja takiej dyskusji oraz zapewnia możliwość wyrażania i omawiania odmiennych poglądów w ramach procesu decyzyjnego.
7. Prezes Zarządu ustala porządek posiedzeń i zapewnia priorytetowe poruszanie kwestii strategicznych, a także zapewnia otrzymywanie przez członków Zarządu dokumentów i informacji z wystarczającym wyprzedzeniem przed posiedzeniami.
8. Członkowie Zarządu Banku ponoszą kolegialną odpowiedzialność za decyzje zastrzeżone do kompetencji Zarządu, niezależnie od wprowadzenia wewnętrznego podziału odpowiedzialności za poszczególne obszary działalności Banku pomiędzy członków Zarządu.
9. Wszyscy członkowie organu zarządzającego są na bieżąco informowani o ogólnej działalności Banku, jego sytuacji finansowej i pod względem ryzyka, a także o podejmowanych decyzjach mających znaczny wpływ na działalność Banku.

10. Wewnętrzny podział odpowiedzialności za poszczególne obszary działalności Banku pomiędzy członków Zarządu Banku dokonywany jest w sposób przejrzysty i jednoznaczny oraz został odzwierciedlony w regulacjach wewnętrznych i uchwałach kompetencyjnych zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą. Podział ten nie prowadzi do zbędnego nakładania się kompetencji członków Zarządu Banku lub wewnętrznych konfliktów interesów.
11. Wewnętrzny podział odpowiedzialności pomiędzy członków Zarządu Banku nie prowadzi do sytuacji, w której określony obszar działalności Banku nie jest przypisany do żadnego członka organu zarządzającego.

§17.

1. Posiedzenia Zarządu Banku odbywają się w języku polskim.
2. Protokół oraz treść podejmowanych uchwał lub innych istotnych postanowień Zarządu Banku sporządzane są w języku polskim.

§18.

1. Pełnienie funkcji członka Zarządu powinno stanowić główny obszar aktywności zawodowej członka Zarządu. Dodatkowa aktywność zawodowa członka Zarządu, poza Bankiem nie powinna prowadzić do takiego zaangażowania czasu i nakładu pracy, aby negatywnie wpływała na wykonywanie funkcji członka Zarządu.
2. Członek Zarządu Banku nie powinien być w szczególności członkiem organów innych podmiotów, jeżeli czas poświęcony na wykonywanie funkcji w innych podmiotach uniemożliwiałby mu rzetelne wykonywanie obowiązków w Banku.
3. Członek Zarządu Banku powinien powstrzymać się od podejmowania aktywności zawodowej lub pozazawodowej, która mogłaby prowadzić do powstawania konfliktu interesów lub miałaby negatywny wpływ na jego reputację jako członka Zarządu Banku.
4. Zasady ograniczania konfliktu interesów zostały określone w odpowiedniej regulacji wewnętrznej określającej między innymi zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania konfliktom interesów, a także zasady wyłączania członka Zarządu w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia.

§19.

W przypadku niepełnego składu Zarządu Banku, Rada Nadzorcza Banku podejmuje odpowiednie działania w celu jego niezwłocznego uzupełnienia. Liczba członków Zarządu określona jest w postanowieniach Statutu.

Rozdział 5
Rada Nadzorcza

§20.

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad sprawami Banku kierując się przy wykonywaniu swoich zadań dbałością o prawidłowe i bezpieczne działanie Banku.
2. Rada Nadzorcza monitoruje i konstruktywnie kwestionuje realizację strategii działania Banku oraz nadzoruje przestrzeganie przez Zarząd polityk, a także zatwierdza te polityki, jeżeli wynika taki obowiązek z postanowień Statutu lub regulacji wewnętrznych obowiązujących w Banku.
3. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem ładu wewnętrznego w Banku oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność w poszczególnych elementach tego ładu.
4. W powiązaniu z oceną systemu kontroli wewnętrznej, systemu zarządzania ryzykiem oraz przestrzegania zasad ładu korporacyjnego i innych standardów rynkowych stosowanych w

Banku, co najmniej raz w roku, Rada Nadzorcza dokonuje oceny ładu wewnętrznego i korporacyjnego w kontekście zmian czynników wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na Bank.

5. Rada Nadzorcza w ramach pełnionych funkcji zobowiązana jest w szczególności:
   1) nadzorować i monitorować proces podejmowania decyzji przez kierownictwo oraz jego działania, jak też zapewnić skuteczny nadzór nad Zarządem, w tym monitorowanie oraz kontrolę jego indywidualnych i zbiorowych wyników, jak też realizacji strategii i celów instytucji;
   2) konstruktywnie kwestionować i krytycznie oceniać propozycje oraz informacje dostarczane przez Zarząd, a także jego decyzje;
   3) uwzględniając zasadę proporcjonalności, należycie wypełniać obowiązki i rolę Komitetu Audytu;
   4) zapewnić i okresowo oceniać skuteczność ram zarządzania wewnętrznego Banku oraz podejmować odpowiednie kroki w celu usunięcia wszelkich stwierdzonych uchybień;
   5) nadzorować i monitorować konsekwentne wdrażanie celów strategicznych Banku, jego struktury organizacyjnej i strategii w zakresie ryzyka, w tym jego skłonności do podejmowania ryzyka oraz ram zarządzania ryzykiem i innych obszarów polityki (np. polityki wynagrodzeń), a także zasad ujawniania informacji;
   6) monitorować konsekwentne wdrażanie kultury ryzyka w Banku;
   7) nadzorować wdrażanie i utrzymywanie kodeksu postępowania lub podobnych skutecznych zasad w celu określenia faktycznych i potencjalnych konfliktów interesów, zarządzania nimi oraz ich minimalizacji.
6. Rada Nadzorcza Banku posiada możliwość podejmowania na bieżąco niezbędnych czynności nadzorczych w szczególności w zakresie realizacji przyjętych celów strategicznych lub istotnych zmian poziomu ryzyka lub materializacji istotnych ryzyk w działalności Banku, a także w zakresie sprawozdawczości finansowej, w tym wprowadzania istotnych zmian w polityce rachunkowości mających znaczący wpływ na treść informacji finansowej.
7. Rada Nadzorcza Banku oraz poszczególni jej członkowie przy wykonywaniu nadzoru kierują się obiektywną oceną i osądem.

§21.

1. Członkowie Rady Nadzorczej Banku posiadają kompetencje do należytego wykonywania obowiązków nadzorowania Banku wynikające z:
   1) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych lub stopni naukowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),
   2) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),
   3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonej funkcji.
2. Indywidualne kompetencje poszczególnych członków kolegialnej Rady Nadzorczej Banku uzupełniają się w taki sposób, aby umożliwić zapewnienie odpowiedniego poziomu kolegialnego sprawowania nadzoru nad wszystkimi obszarami działania Banku.
3. Każdy z członków Rady Nadzorczej Banku daje rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków.
4. Ocena członków Rady Nadzorczej dokonywana jest w oparciu o wzorcowe Formularze oceny wtórnej, zgodnie z Metodyką oceny odpowiedniości członków organów podmiotów

nadzorowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, według kryteriów określonych w Polityce oceny odpowiedniości.

5. W składzie Rady Nadzorczej Banku wszystkie osoby władają językiem polskim oraz wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego niezbędnymi w nadzorowaniu Banku na polskim rynku finansowym.
6. Bank realizuje powyższe zasady poprzez stosowanie przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz wytycznych, rekomendacji i zaleceń, określonych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego oraz Komisję Nadzoru Finansowego, Bank Zrzeszający i Spółdzielczy System Ochrony regulujących tą materię, z zachowaniem zasady proporcjonalności.

§22.

1. Skład liczebny Rady Nadzorczej Banku jest adekwatny do charakteru i skali prowadzonej przez Bank działalności.
2. W składzie Rady Nadzorczej Banku wyodrębniona jest funkcja przewodniczącego, który kieruje pracami Rady Nadzorczej. Przy wyborze przewodniczącego Rady, oprócz kwalifikacji i reputacji osobistej, uwzględnia się doświadczenie oraz umiejętności prowadzenia posiedzeń i organizowania pracy organu kolegialnego.
3. Rada Nadzorcza powołuje spośród siebie Prezydium.
4. W ramach Rady Nadzorczej działa Komitet Audytu, powołany w szczególności do:
   1) monitorowania skuteczności wewnętrznego systemu kontroli oraz jakości zarządzania ryzykiem Banku;
   2) nadzorowania ustanowienia przez instytucję polityki rachunkowości;
   3) monitorowania procesu sprawozdawczości finansowej i wydawania rekomendacji mające na celu zapewnienie jego rzetelności;
   4) dokonywania przeglądu i monitorowania niezależności biegłych rewidentów lub firm audytorskich w szczególności odpowiedniości świadczenia usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych zgodnie z art. 5 rozporządzenia (UE) nr 537/2014;
   5) monitorowania badania ustawowego rocznego sprawozdania finansowego;
   6) ponoszenia odpowiedzialności za procedurę wyboru zewnętrznego biegłego rewidenta lub rewidentów bądź firmy audytorskiej, zgodnie z art. 39 ust. 6 lit. a) dyrektywy 2006/43/UE poinformowania organu administracyjnego lub nadzorczego badanej jednostki o wynikach badania ustawowego i wyjaśnienia, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej i jaka była rola komitetu audytu w tym procesie.
5. Skład Komitetu Audytu odpowiada wymaganiom Ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.
6. Szczegółowe zasady funkcjonowania Komitetu Audytu reguluje Regulamin działalności Komitetu Audytu oraz ustawa o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.
7. Do składu Rady Nadzorczej wybierani są Członkowie Banku, zgodnie z przepisami Prawa spółdzielczego.
8. Członkowie Rady Nadzorczej, w tym członkowie Komitetu Audytu, podlegają ocenie odpowiedniości przez organ dokonujący ich wyboru, na zasadach określonych w Polityce oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej.

§23.

1. W przypadku, gdy członkowie Rady Nadzorczej Banku zgłoszą zdanie odrębne, informację oraz powody zgłoszenia zamieszcza się w protokole.

2. Rada Nadzorcza Banku w ramach monitorowania wykonywania czynności rewizji finansowej uzgadnia zasady przeprowadzania czynności przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, w tym w zakresie proponowanego planu czynności.
3. Rada Nadzorcza Banku podczas przedstawiania wyników czynności rewizji finansowej przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych wyraża swoją opinię o sprawozdaniu finansowym, którego dotyczą czynności rewizji finansowej.
4. Współpraca Rady Nadzorczej z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych jest udokumentowana. Rozwiązanie umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych poddane jest ocenie Rady Nadzorczej, który informację o przyczynach tego rozwiązania zamieszcza w corocznym sprawozdaniu zawierającym ocenę sprawozdań finansowych Banku.
5. Bank wprowadził Politykę wyboru firmy audytorskiej do badania sprawozdań finansowych, a Rada Nadzorcza dokonuje wyboru firmy audytorskiej z uwzględnieniem rekomendacji Komitetu Audytu oraz upoważnia Zarząd do zawarcia umowy z firmą audytorską.

§24.

1. Każdy z członków Rady Nadzorczej powinien wykonywać swoją funkcję w sposób aktywny, wykazując się niezbędnym poziomem zaangażowania w pracę Rady Nadzorczej.
2. Niezbędny poziom zaangażowania przejawia się w poświęcaniu czasu w wymiarze umożliwiającym należyte wykonywanie zadań Rady Nadzorczej Banku.
3. Pozostała aktywność zawodowa członka Rady Nadzorczej Banku nie odbywa się z uszczerbkiem dla jakości i efektywności sprawowanego nadzoru.
4. Członek Rady Nadzorczej Banku powstrzymuje się od podejmowania aktywności zawodowej lub pozazawodowej, która mogłaby prowadzić do powstania konfliktu interesów lub w inny sposób wpływać negatywnie na jego reputację jako członka Rady Nadzorczej Banku.
5. Zasady ograniczania konfliktu interesów określone są w odpowiednich regulacjach wewnętrznych określających między innymi zasady identyfikacji, zarządzania oraz zapobiegania konfliktom interesów, a także zasady wyłączania członka Rady Nadzorczej Banku w przypadku zaistnienia konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia.

§25.

1. Nadzór wykonywany przez Radę Nadzorczą Banku ma charakter stały, a posiedzenia Rady Nadzorczej Banku odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż 4 razy w roku.
2. Rada Nadzorcza Banku informuje Komisję Nadzoru Finansowego o umieszczeniu w porządku obrad Rady punktu dotyczącego:
   a) odwołania prezesa Zarządu,
   b) odwołania członka Zarządu nadzorującego zarzadzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku lub powierzenia jego obowiązków innemu członkowi Zarządu,
   wraz z uzasadnieniem proponowanej decyzji.
   Rada Nadzorcza przekazuje Komisji Nadzoru Finansowego informację w powyższym zakresie niezwłocznie, z odpowiednim wyprzedzeniem, umożliwiającym Komisji Nadzoru Finansowego zapoznanie się z nimi i ustosunkowanie się do nich, przed podjęciem stosownych uchwał przez Radę Nadzorczą. Banki należące do systemu ochrony instytucjonalnej, przekazują stosowną informację także do jednostki zarządzającej systemem ochrony.
3. W przypadku stwierdzenia w toku wykonywania nadzoru nadużyć, poważnych błędów, w tym mających znaczący wpływ na treść informacji finansowej lub innych poważnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu Banku Rada Nadzorcza podejmuje odpowiednie działania, w szczególności powinna zażądać od Zarządu wyjaśnień i zalecić mu wprowadzenie

skutecznych rozwiązań przeciwdziałających wystąpieniu podobnych nieprawidłowości w przyszłości.

4. Rada Nadzorcza, jeżeli jest to niezbędne dla sprawowania prawidłowego i efektywnego nadzoru, może wystąpić do Zarządu o powołanie wybranego podmiotu zewnętrznego w celu przeprowadzenia określonych analiz lub zasięgnięcia jego opinii w określonych sprawach.

§26.

W przypadku niepełnego składu Rady Nadzorczej, mniejszego niż minimalna liczba członków wskazana w Statucie, konieczne jest zwołanie Zebrania Przedstawicieli w celu niezwłocznego uzupełnienia składu Rady Nadzorczej.

§27.

Rada Nadzorcza Banku będzie dokonywała regularnej oceny stosowania zasad wprowadzonych niniejszym dokumentem, a wyniki tej oceny będą udostępniane na stronie internetowej Banku oraz przekazywane pozostałym organom Banku.

Rozdział 6
Polityka w zakresie outsourcingu

§28.

1. W Banku funkcjonują „ Zasady zarządzania ryzykiem outsorcingu w Banku Spółdzielczym w Raszkowie".
2. Zasady uwzględniają wpływ outsourcingu na działalność Banku oraz na poszczególne rodzaje ryzyka, a także rozwiązania w zakresie sprawozdawczości i monitorowania, które należy wdrażać od etapu nawiązania umowy outsourcingowej do zakończenia jej obowiązywania.
3. Bank pozostaje w pełni odpowiedzialny za wszystkie usługi i rodzaje działalności podlegające outsourcingowi oraz wynikające z nich decyzje kierownictwa, a Zarząd zapewnia nadzór nad czynnościami zleconymi na zewnątrz, w tym nad czynnościami, których wykonywanie zostało powierzone podmiotom zewnętrznym na podstawie art. 6a-6d Prawa bankowego.
4. Outsourcing nie utrudnia skutecznego nadzoru nad instytucją oraz nie narusza żadnych ograniczeń nadzorczych dotyczących usług i działalności.
5. Przy wyborze istotnego dostawcy usług zewnętrznych lub w przypadku outsourcingu usług Bank winien uwzględnić, czy usługodawca ustanowił odpowiednie standardy etyczne lub kodeks postępowania.
6. Zarząd Banku odpowiada za opracowanie zasad zlecania czynności na zewnątrz.

Rozdział 7
Kultura ryzyka i standardy etyczne

§29.

1. W Banku funkcjonuje zintegrowana, obejmująca całość działalności Banku kultura ryzyka oparta na pełnym zrozumieniu i całościowym oglądzie ryzyka, na jakie Bank jest narażony oraz sposobu zarządzania nim, uwzględniając skłonność do podejmowania ryzyka.
2. Bank rozwija kulturę ryzyka poprzez wdrażanie polityki, komunikacji i szkoleń dla pracowników dotyczących strategii i profilu instytucji, a także dostosowuje komunikację i szkolenia dla pracowników w celu uwzględnienia obowiązków tych pracowników w zakresie podejmowania ryzyka i zarządzania nim.

3. Pracownicy powinni mieć pełną świadomość swoich obowiązków związanych z zarządzaniem ryzykiem.
4. Kultura ryzyka obejmuje w szczególności: znajomość i zrozumienie podstawowych wartości instytucji przez pracowników na wszystkich szczeblach, a także świadomość odpowiedzialności za swoje działania związane z zachowaniem Banku w zakresie podejmowania ryzyka, skuteczną komunikację i krytykę pomiędzy pracownikami oraz stosowanie odpowiednich zachęt w dostosowywaniu zachowań w zakresie podejmowania ryzyka do profilu ryzyka Banku i jego długoterminowych interesów.

§30.

1. Zarząd opracowuje i przyjmuje wysokie standardy etyczne i zawodowe, które mają na celu zminimalizowanie ryzyka, na jakie narażony jest Bank, w szczególności ryzyka operacyjnego i utraty reputacji, które mogą wywierać znaczący niekorzystny wpływ na rentowność i stabilność Banku w wyniku kar pieniężnych, kosztów postępowań sądowych, ograniczeń nałożonych przez właściwe organy, innych konsekwencji finansowych i karnych, a także utraty wartości marki i zaufania konsumentów, a także dokłada wszelkich starań by były przestrzegane i upowszechniane przez pracowników.
2. Wysokie standardy etyczne i zawodowe wyraźnie określają, które działania czy standardy postępowania są pożądane, a które nieakceptowalne.
3. Wartości, którymi kieruje się Bank w swojej działalności, stanowią fundament dla budowania skutecznego ładu wewnętrznego w Banku.
4. Bank monitoruje zgodność z przyjętymi standardami oraz zapewnia ich przestrzeganie i świadomość poprzez wprowadzenie jasnej i udokumentowanej polityki przestrzegania wysokich standardów etycznych i zawodowych, jak również zapewnienie odpowiednich szkoleń pracowników z tego zakresu.
5. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku informuje Radę Nadzorczą o wynikach przeprowadzonej oceny przestrzegania zasad etyki w Banku.

Rozdział 8
Konflikt interesów

§31.

1. W Banku obowiązuje odpowiednia i skuteczna Polityka, mająca na celu identyfikację i ocenę rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów interesów oraz zarządzanie nimi na poziomie instytucjonalnym, opracowana, wprowadzona i zatwierdzona przez Zarząd i Radę Nadzorczą.
2. Polityka zarządzania konfliktami interesów określa w szczególności zasady identyfikacji konfliktu interesów, mechanizmy kontrolne służące zapobieganiu konfliktom interesów i minimalizowaniu ryzyka ich występowania, zasady monitorowania konfliktów interesów oraz raportowanie o nich.
3. Niezależnie od przyjętej w tym zakresie regulacji, Bank w ramach swoich zasad organizacyjnych i administracyjnych podejmuje odpowiednie kroki w celu wykluczenia niekorzystnego wpływu konfliktów interesów na interesy jego klientów, w szczególności poprzez następujące mechanizmy kontrolne:
   1) odpowiedni podział obowiązków, np. powierzenie czynności będących w konflikcie w związku z przetwarzaniem transakcji lub świadczeniem usług różnym osobom bądź powierzenie odpowiedzialności za nadzór i sprawozdawczość w odniesieniu do czynności będących w konflikcie różnym osobom;

2) ustanowienie barier informacyjnych, np. przez fizyczne rozdzielenie określonych linii biznesowych lub jednostek; oraz
3) ustanowienie odpowiednich procedur w odniesieniu do transakcji dokonywanych z jednostkami powiązanymi, np. wymogu, aby były one dokonywane na zasadach rynkowych,
4) zapobieganie wywieraniu niewłaściwego wpływu na daną działalność w obrębie Banku, przez osoby aktywne w zakresie tych działań również poza instytucją.

§32.

1. Obowiązująca w Banku polityka zarządzania konfliktami interesów obejmuje w szczególności relacje, umowy i transakcje z podmiotami powiązanymi oraz między Bankiem a klientami, udziałowcami, członkami Rady Nadzorczej i Zarządu, pracownikami i istotnymi dostawcami lub partnerami biznesowymi.
2. W ramach przyjętej polityki zarządzania konfliktami interesów, Bank w szczególności uwzględnia sytuacje, gdy w ramach Rady Nadzorczej lub Zarządu albo pomiędzy członkami obu organów oraz pozostałymi pracownikami Banku, występują relacje pozasłużbowe, związane np. z pokrewieństwem lub powinowactwem i nie dopuszcza do sytuacji, w których ze względu na powiązania personalne łączące poszczególnych pracowników niezbędna dla rzetelnego wykonywania powierzonych im zadań niezależność osądu i decyzji mogłaby być zagrożona.

Rozdział 9
Polityka wynagradzania

§33.

1. Przyjęte przez Bank zasady wynagradzania mają wspierać:
   1) prawidłowe i skuteczne zarzadzanie ryzykiem i nie zachęcać do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą apetyt na ryzyko,
   2) realizację strategii zarządzania Bankiem i strategii zarządzania ryzykiem oraz ograniczanie konfliktu interesów.
2. Bank prowadzi przejrzystą i zrozumiałą politykę wynagradzania, której zasady zostały określone w odpowiednich wewnętrznych aktach prawnych Banku, w szczególności w regulaminach i zasadach wynagradzania Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu, członków Zarządu, Pracowników, w polityce zmiennych składników wynagrodzeń.
3. Przy ustalaniu polityki wynagradzania uwzględniana jest sytuacja finansowa Banku.
4. Rada Nadzorcza przygotowuje i przedstawia Zebraniu Przedstawicieli, raz w roku, raport z oceny funkcjonowania polityki wynagradzania w Banku.
5. Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny, czy ustalona polityka wynagradzania sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania Banku.

§34.

1. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej ustala się adekwatnie do pełnionej funkcji, a także adekwatnie do skali działalności. Członkowie Rady Nadzorczej powołani do pracy w komitetach są wynagradzani adekwatnie do dodatkowych zadań wykonywanych w ramach danego komitetu.
2. Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu ustalana jest przez Zebranie Przedstawicieli.

3. Zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej są transparentne i zgodnie ze Statutem, ustalone przez Zebrania Przedstawicieli.

§35.

1. Rada Nadzorcza, odpowiada za wprowadzenie wewnętrznego aktu prawnego określającego zasady wynagradzania członków Zarządu Banku, w tym szczegółowe kryteria i warunki uzasadniające uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia.
2. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzoną polityką wynagradzania, w tym dokonuje weryfikacji spełnienia kryteriów i warunków uzasadniających uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia przed wypłatą całości lub części tego wynagrodzenia.
3. W ramach nadzoru Rada Nadzorcza dokonuje:
   1) oceny Polityki wynagrodzeń,
   2) oceny efektów pracy poszczególnych członków Zarządu banku na potrzeby przyznawania zmiennych składników wynagrodzeń.
4. W odniesieniu do osób pełniących kluczowe funkcje odpowiedzialność za wprowadzenie odpowiedniego wewnętrznego aktu prawnego i nadzór w tym obszarze ciąży na Zarządzie Banku, z wyłączeniem wynagrodzenia osoby kierującej komórką ds. zgodności, które zatwierdza Rada Nadzorcza.
5. Rada Nadzorcza ustalając wynagrodzenie stałe członków Zarządu bierze pod uwagę zakresy obowiązków i odpowiedzialności poszczególnych członków Zarządu i potrzebę zachowania odpowiednich proporcji wynagrodzenia tych osób, wynikających z tych zakresów.
6. Zmienne składniki wynagrodzenia członków Zarządu Banku lub osób pełniących kluczowe funkcje są uzależnione, w szczególności od obiektywnych kryteriów, jakości zarządzania Bankiem oraz uwzględniają długoterminowe aspekty działania i sposób realizacji celów strategicznych.
7. Zasady Polityki wynagradzania w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń uwzględniają formę prawną, w jakiej Bank działa, rozmiar działalności, ryzyko związane z prowadzoną działalnością, wewnętrzną organizację oraz charakter, zakres i stopień złożoności prowadzonej działalności, a także wysokość sumy bilansowej i funduszy własnych Banku, wysokość wynagrodzeń oraz udział procentowy wynagrodzeń zmiennych w wynagrodzeniach ogółem członków Zarządu i osób pełniących kluczowe funkcje.
8. Ustalona polityka wynagradzania nie stanowi zachęty do podejmowania nadmiernego ryzyka w działalności Banku.
9. Wynagrodzenie członka Zarządu Banku lub osób pełniących kluczowe funkcje jest finansowane i wypłacane ze środków Banku.

Rozdział 10
Polityka informacyjna

§36.

1. W ramach polityki ładu korporacyjnego, Bank prowadzi przejrzystą politykę ujawnień, uwzględniającą potrzeby jego udziałowców oraz klientów, udostępnioną na stronie internetowej Banku.
2. Polityka informacyjna Banku oparta jest na ułatwianiu dostępu do informacji. W szczególności publikowane przez Bank raporty zawierające informacje finansowe umieszczane są na stronie internetowej Banku pod adresem: www.bsraszkow.pl
3. Bank zapewnia udziałowcom równy dostęp do informacji.

4. Polityka informacyjna określa w szczególności zasady i terminy udzielania odpowiedzi udziałowcom oraz klientom.
5. Udziałowcy mają w szczególności zapewniony dostęp do następujących informacji:
   1) rocznego sprawozdania z działalności organów Banku łącznie z rocznym sprawozdaniem finansowym i sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta,
   2) sprawozdania z wykonania zaleceń i uchwał poprzedniego Zebrania Przedstawicieli,
   3) projektów uchwał, jakie mają być podjęte na danym Zebraniu Przedstawicieli,
   4) protokołu z ostatniego Zebrania Przedstawicieli,
   które zgodnie z informacją zamieszczoną w zawiadomieniu są wyłożone w siedzibie centrali banku do wglądu członków, a następnie omawiane podczas Zebrań Grup członkowskich i Zebrania Przedstawicieli.
6. Polityka informacyjna zapewnia ochronę informacji oraz uwzględnia odrębne regulacje wynikające z przepisów szczególnych regulujących funkcjonowanie Banku, w tym szczegółowe regulacje wynikające z ustawy Prawo bankowe.
7. W ramach polityki ładu wewnętrznego i korporacyjnego Bank posiada opracowaną i uchwaloną przez Zarząd oraz zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą pisemną politykę informacyjną obejmującą ujawnienia.
8. Zarząd ponosi odpowiedzialność za realizację polityki informacyjnej.
9. Ujawnieniu podlegają w szczególności informacje określone w rozporządzeniu CRR i odpowiednich wykonawczych standardach technicznych oraz Prawie bankowym, a także informacje odnośnie zasad wynagradzania w Banku oraz inne informacje wynikające z Rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego lub wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru bankowego. Określając zakres tych informacji uwzględnia się wielkość Banku, profil ryzyka i stopień złożoności prowadzonej przez niego działalności.
10. Informacje podlegające ujawnieniu na podstawie wprowadzonej polityki są przekazywane na bieżąco lub w określonych terminach do publicznej wiadomości, w szczególności poprzez ich udostepnienie na stronie internetowej banku. Informacje ujawniane zgodnie z częścią ósmą rozporządzenia CRR powinny być każdorazowo zatwierdzane zarówno przez Zarząd, jak i Radę Nadzorczą Banku.
11. Udostępniane informacje powinny być aktualne, rzetelne, przydatne, spójne w czasie i porównywalne między bankami, aby udziałowcy, klienci oraz inne zainteresowane strony mogli się z nimi z łatwością zapoznać i dokonać niezbędnych analiz.

Rozdział 11
Zasady wprowadzania nowych produktów
Działalność promocyjna i relacje z klientami

§37.

1. W Banku opracowane zostały Zasady wprowadzania nowych produktów, które obejmują wprowadzenie do oferty Banku nowych produktów albo dokonanie istotnej modyfikacji dotychczasowych produktów.
2. Zasady wprowadzania nowych produktów zapewniają spójność produktów i zmian ze strategią w zakresie ryzyka i skłonnością Banku do podejmowania ryzyka oraz z odpowiednimi limitami, poprzez uwzględnienie w jej treści wszystkich czynników, które należy wziąć pod uwagę przed podjęciem decyzji o wprowadzeniu nowego produktu lub istotnej modyfikacji.
3. Każdy nowy produkt lub istotna modyfikacja podlega weryfikacji przez: Stanowisko ds. zgodności, Głównego Księgowego, Kierownika Biura Ryzyka Bankowego, Radcę Prawnego,

Administratora ds. informatycznych, Stanowisko ds. organizacji, samorządu i kadr, Pracownika BRB ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym, Koordynatora PPPiFT, a zatwierdzane są przez Zarząd Banku.

4. Zasady obejmują w szczególności kwestie dotyczące przestrzegania wymogów regulacyjnych, modeli wyceny, wpływu na wielkość i profil ryzyka, adekwatność kapitałową i rentowność, kwestie dotyczące dostępności wystarczających zasobów w jednostkach biznesowych oraz jednostkach wsparcia, jak też narzędzi i wiedzy specjalistycznej, monitorowania ryzyka związanego ze zmianami.
5. Bank przed wprowadzeniem nowego produktu, zobowiązany jest do przeprowadzenia procesu przygotowawczego zgodnie z wymogami określonymi w Rekomendacji Z.
6. Przy zatwierdzeniu nowych produktów uczestniczy Biuro Ryzyka Bankowego oraz Komórka ds. zgodności.

§38.

1. Przekaz reklamowy dotyczący produktu oferowanego przez Bank albo jego działalności, dalej jako „przedmiot reklamowany", jest rzetelny i nie wprowadza w błąd oraz cechuje się poszanowaniem powszechnie obowiązujących przepisów prawa, zasad uczciwego obrotu jak również dobrych obyczajów.
2. Przekaz reklamowy w sposób jasny wskazuje jakiego produktu dotyczy.
3. Przekaz reklamowy nie eksponuje korzyści w taki sposób, który powodowałby umniejszenie znaczenia kosztów i ryzyk związanych z nabyciem produktu.

§39.

1. Regulacje wewnętrzne związane z oferowanymi przez Bank produktami, w tym zakres obowiązków informacyjnych oraz sposób przekazywania informacji poddawane są ocenie w zakresie zgodności z przepisami prawa, a także z uwzględnieniem zapisów wydanych przez KNF Rekomendacji T i Rekomendacji S oraz uchwał KNF dotyczących Zasad Reklamowania Usług Bankowych.
2. Przekaz reklamowy dotyczący usługi lub produktu oferowanego przez Bank zwany dalej jako „ przedmiot reklamowany" jest rzetelny i nie powinien wprowadzać w błąd ani stwarzać możliwości wprowadzenia w błąd w szczególności, co do:
   1) charakteru prawnego przedmiotu reklamowanego, w tym praw i obowiązków klienta,
   2) tożsamości podmiotu reklamującego,
   3) istotnych cech przedmiotu reklamowanego,
   4) korzyści, które można osiągnąć nabywając lub korzystając z przedmiotu reklamowanego oraz okresu, w którym powstają,
   5) ponoszonych przez klienta całkowitych kosztów związanych z nabyciem lub korzystaniem z przedmiotu reklamowanego oraz okresu, którego te koszty dotyczą,
   6) czasu, wartości i terytorialnej dostępności przedmiotu reklamowanego,
   7) ryzyka związanego nabyciem lub korzystaniem z przedmiotu reklamowanego.

§40.

Przy tworzeniu oraz publikacji przekazu reklamowego Bank w szczególności:

1) czuwa nad charakterem i konstrukcją przekazów reklamowych przygotowywanych i publikowanych w imieniu Banku lub na jego rzecz,

2) zapewnia odbiorcy możliwość swobodnego zapoznania się ze wszystkimi treściami składającymi się na przekaz, w szczególności ze wszelkiego rodzaju wskazaniami i zastrzeżeniami stanowiącymi integralną część przekazu reklamowego,
3) zapewnia, aby rozwiązania graficzne zastosowane w przekazie reklamowym nie utrudniały odbiorcy zapoznania się z istotnymi informacjami przedmiotu reklamowanego w tym przekazie, w szczególności z informacjami wymaganymi przepisami prawa oraz rekomendacjami nadzorczymi,
4) podaje źródło prezentowanych informacji, jeżeli przekaz reklamowy odwołuje się do wyników sondaży, badań statystycznych, rankingów, ratingów lub innych danych.

§41.

Proces oferowania produktów lub usług finansowych powinien być prowadzony przez odpowiednio przygotowane osoby w celu zapewnienia rzetelności przekazywanych klientom informacji oraz udzielania im zrozumiałych wyjaśnień.

§42.

1. Bank dokłada starań, aby oferowane produkty lub usługi finansowe były adekwatne do potrzeb klientów, do których są kierowane.
2. Na etapie przedstawiania charakteru i konstrukcji rekomendowanego produktu lub usługi finansowej Bank oraz podmioty z nimi współpracujące uwzględniają potrzeby, o których mowa w ust. 1, w szczególności co do indywidualnej sytuacji klienta, w tym wiedzy i doświadczenia na rynku finansowym, a tam gdzie to uzasadnione, pożądanego czasu trwania inwestycji oraz poziomu akceptacji ryzyka.

§43.

Bank oraz współpracujące z nim podmioty rzetelnie i w sposób przystępny dla przeciętnego odbiorcy informują o oferowanym produkcie lub usłudze, w tym w szczególności o charakterze i konstrukcji tego produktu lub usługi, korzyściach oraz czynnikach warunkujących osiągnięcie ewentualnego zysku, a także o wszelkich ryzykach z nimi związanych, w tym o opłatach i kosztach (również związanych z wcześniejszą rezygnacją z produktu lub usługi).

§44.

1. Wszelkie niezbędne informacje dotyczące charakteru i konstrukcji produktu lub usługi finansowej, mające znaczenie dla podjęcia przez klienta decyzji, są udostępniane klientom w taki sposób, aby w odpowiednim czasie przed zawarciem umowy mieli oni możliwość swobodnego zapoznania się z ich treścią. Wskazane zasady realizowane są poprzez odpowiednie zapisy w regulacjach produktowych, kształtowanie świadomości pracowników w trakcie szkoleń, narad, wytycznych.
2. Zgodnie z postanowieniami Kodeksu cywilnego oraz ustawą o kredycie konsumenckim bądź ustawą o usługach płatniczych przed zawarciem umowy Klient otrzymuje Regulamin oraz wzór umowy wraz z załącznikami do umowy. Klient decyduje o terminie zawarcia umowy.
3. Postanowienia umowy, w tym wzorce umowy oraz istotne informacje na temat umowy zamieszczone w innych dokumentach, są przedstawione klientowi przez Bank oraz podmioty z nią współpracujące przed podjęciem przez niego decyzji co do zawarcia umowy.
4. Jeśli w ocenie klienta nie jest możliwe zapoznanie się z przedstawionymi dokumentami na miejscu Bank przekazuje klientowi na koszt własny kopie odpowiednich dokumentów.
5. Bank podejmuje odpowiednie działania i dokłada należytej staranności, aby wzorce umów nie zawierały postanowień niejednoznacznych.

6. Konstruując wzorce umowne dotyczące nowych produktów, Bank unika posługiwania się postanowieniami, które w świetle postanowień art. 385^1-385^3 Kodeksu cywilnego mogą stanowić niedozwolone postanowienia umowne oraz postanowień, które mimo odmiennej postaci językowej, są podobne do tych wpisanych do rejestru klauzul niedozwolonych Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
7. Bank oraz współpracujące z nim podmioty powinny rzetelnie i w sposób przystępny dla przeciętnego odbiorcy informować o oferowanym produkcie lub usłudze, w tym w szczególności o charakterze i konstrukcji tego produktu lub usługi, korzyściach oraz czynnikach warunkujących osiągniecie ewentualnego zysku, a także o wszelkich ryzykach z nimi związanych, w tym o opłatach i kosztach (również związanych z wcześniejszą rezygnacją z produktu lub usługi).

§45.

1. Bank posiada opracowaną procedurę rozpatrywania skarg i reklamacji opartą na wytycznych określonych w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym z dnia 5 sierpnia 2015 r., ustawie o usługach płatniczych z dnia 19 sierpnia 2011 r., ustawie o dystrybucji ubezpieczeń z dnia 15 grudnia 2017 r. oraz na zasadach określonych przez Komisję Nadzoru Finansowego i Związek Banków Polskich.
2. Bank udostępnia Klientom jasne i przejrzyste zasady rozpatrywania skarg i reklamacji.

§46.

Bank prowadzi zorganizowaną formę rozpatrywania skarg i reklamacji oraz podejmuje działania zaradcze zmierzające do ograniczenia sytuacji, powodujących ich występowanie w przyszłości.

§47.

Proces rozpatrywania skarg i reklamacji przez Bank prowadzony jest niezwłocznie nie później niż w terminach określonych w przepisach prawa i odrębnych procedurach, a także cechuje się rzetelnością, wnikliwością, obiektywizmem oraz poszanowaniem powszechnie obowiązujących przepisów prawa, zasad uczciwego obrotu i dobrych obyczajów.

§48.

Treść odpowiedzi na skargę lub reklamację zawiera, o ile to możliwe, pełne i wyczerpujące uzasadnienie faktyczne i prawne, stosownie do zarzutów zamieszczonych w reklamacji lub skardze.

§49.

Bank wdrożył mechanizmy w celu ograniczenia sporów ze swoimi Klientami, a w razie ich powstania dąży do polubownego ich rozwiązywania, dokładając wszelkiej staranności w zakresie identyfikacji sporu oraz odpowiedniego wyjaśnienia i zaradzenia zaistniałej sytuacji.

§50.

Bank dochodząc swoich roszczeń, w szczególności prowadząc działania windykacyjne wobec Klientów, działa profesjonalnie i dba o reputację instytucji zaufania publicznego.

Rozdział 12
Kluczowe systemy i funkcje wewnętrzne

§51.

1. Bank posiada adekwatny, efektywny i skuteczny system kontroli wewnętrznej mający na celu zapewnienie:
   1) prawidłowości procedur administracyjnych i księgowych a także sprawozdawczości finansowej oraz rzetelnego raportowania wewnętrznego i zewnętrznego,
   2) zgodności działania z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych.
2. Na proces zapewniania realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej składa się organizacja kontroli wewnętrznej, mechanizmy kontrolne oraz szacowanie ryzyka nieosiągnięcia celów wymienionych w ust. 1.
3. Zasady systemu kontroli wewnętrznej są uregulowane w Zasadach funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej uchwalonych przez Zarząd i zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą.
4. Bank dokumentuje proces zapewnienia realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej.
5. Ramy kontroli wewnętrznej Banku zapewniają:
   1) skuteczną i efektywną działalność;
   2) ostrożne prowadzenie działalności;
   3) odpowiednią identyfikację, pomiar i minimalizację ryzyka;
   4) wiarygodność informacji finansowych i niefinansowych objętych sprawozdawczością zarówno wewnętrzną, jak i zewnętrzną;
   5) właściwe procedury administracyjne i księgowe; oraz
   6) zgodność z przepisami, regulacjami, wymogami nadzorczymi oraz polityką wewnętrzną instytucji, jej procesami, regulaminami i decyzjami.

§52.

1. System kontroli wewnętrznej Banku obejmuje wszystkie poziomy w strukturze organizacyjnej Banku, co zostało sformalizowane w Zasadach oraz Matrycy funkcji kontroli, poprzez przypisanie pracownikom Banku odpowiednich zadań związanych z realizacją celów systemu kontroli wewnętrznej.
2. Zarząd Banku opracowuje i wdraża adekwatny, efektywny i skuteczny system kontroli wewnętrznej, a Rada Nadzorcza Banku dokonuje okresowej oceny adekwatności, efektywności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.
3. Bank zapewnia ustanowienie, utrzymanie i regularne aktualizowanie mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej.
4. Pracownikom Banku w ramach obowiązków służbowych przypisane są odpowiednie zadania związane z zapewnianiem realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej.
5. Stanowisko ds. zgodności weryfikuje, czy procedury określone w ramach kontroli wewnętrznej są prawidłowo wdrażane w ich poszczególnych obszarach właściwości.
6. Stanowisko ds. zgodności regularnie przedkłada Zarządowi lub Radzie Nadzorczej sprawozdania dotyczące zidentyfikowanych ważnych uchybień - zawierające w przypadku każdego nowego zidentyfikowanego ważnego uchybienia opis związanego z nim ryzyka, ocenę skutków, zalecenia oraz wskazanie środków naprawczych, jakie należy podjąć. Zarząd podejmuje w stosownym czasie skuteczne działania następcze w związku z dokonanymi ustaleniami.

§53.

1. Bank opracowuje i wdraża efektywną, skuteczną i niezależną funkcję zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych.
2. Sposób organizacji funkcji zapewnienia zgodności w Banku gwarantuje niezależność wykonywania zadań w tym zakresie oraz dysponowanie wystarczającymi uprawnieniami, statusem i zasobami.
3. Pracownik komórki ds. zgodności posiada wystarczającą wiedzę, umiejętności i doświadczenie w odniesieniu do nadzoru zgodności z prawem i odpowiednich procedur, jak również Bank zapewnia mu dostęp do regularnych szkoleń w tym zakresie.
4. Komórka ds. zgodności powinna doradzać Zarządowi w sprawie środków jakie należy podjąć w celu zapewnienia zgodności z obowiązującymi przepisami, zasadami, regulacjami oraz standardami oraz oceniać wpływ zmian na działalność Banku.

§54.

Audyt wewnętrzny Banku wykonywany jest na podstawie art. 10 ust. 2 Ustawy z dnia 10 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe, na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB przez jednostkę zarządzająca Systemem Ochrony SGB- Spółdzielnię, działającą pod firmą „Spółdzielczy System Ochrony SGB", co zapewnia niezależność funkcji audytu wynikającą z przepisów prawa oraz Statutu i Umowy Systemu Ochrony SGB.

§55.

1. W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność komórki ds. zgodności.
2. Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności.
3. Pracownik komórki do spraw zgodności Banku ma zapewnioną możliwość bezpośredniego komunikowania się z Zarządem oraz Radą Nadzorczą Banku.
4. Pracownik komórki do spraw zgodności Banku uczestniczy w posiedzeniach Zarządu i Rady Nadzorczej Banku w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnienie zgodności, audytu wewnętrznego lub zarządzania ryzykiem.
5. Powoływanie i odwoływanie osoby kierującej komórką do spraw zgodności Banku odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej Banku. W Banku istnieją mechanizmy chroniące pracowników komórki ds. zgodności przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę.
6. W Banku funkcjonuje tryb kontroli wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w komórce zgodności, zapewniający niezależność i obiektywizm wypełniania przez nich zadań oraz umożliwiający zatrudnianie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniu i umiejętnościach w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności występującym w Banku.
7. W przypadku zmiany na stanowisku komórki do spraw zgodności, Bank niezwłocznie informuje o tym Komisję Nadzoru Finansowego wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany.
8. Zarząd jest odpowiedzialny za zapewnienie środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji przez pracowników komórki do spraw zgodności.

§56.

1. Bank skutecznie zarządza ryzykiem występującym w jego działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem uwzględniającego strategię zarządzania ryzykiem obejmującą tolerancję na ryzyko określoną przez Bank.
2. W ramach zarządzania ryzykiem Bank bierze pod uwagę wszystkie istotne rodzaje ryzyka, z należytym uwzględnieniem ryzyka zarówno finansowego, jak i niefinansowego, w tym ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności, koncentracji, operacyjnego, informatycznego, utraty reputacji, prawnego, związanego z postępowaniem, zgodnością z prawem, strategicznego.
3. Na proces zarządzania ryzykiem składa się jego identyfikacja, pomiar, szacowanie, monitorowanie oraz stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających zidentyfikowany, zmierzony lub oszacowany poziom ryzyka, a także sprawozdawczość ryzyka, tak aby Zarząd i wszystkie stosowne jednostki otrzymywały w stosownym czasie dokładne, zwięzłe i zrozumiałe i istotne raporty oraz mogły wymieniać stosowne informacje dotyczące identyfikacji, pomiaru lub oceny i monitorowania ryzyka i zarządzania nim.
4. System zarządzania ryzykiem zorganizowany jest adekwatnie do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności przy uwzględnieniu strategicznych celów Banku, w tym strategii odnośnie do zarządzania ryzykiem uwzględniającej tolerancję na ryzyko określoną przez Bank.

§57.

1. Niezależnie od zadań przypisanych komórkom organizacyjnym Banku i innym jego organom, odpowiedzialność za skuteczne zarządzanie ryzykiem ponosi Zarząd Banku.
2. Członkowie Zarządu Banku, uwzględniając charakter, skalę i złożoność prowadzonej działalności nie powinni łączyć odpowiedzialności za zarządzanie danym ryzykiem z odpowiedzialnością za obszar działalności generujący to ryzyko.

§58.

1. Rada Nadzorcza Banku zatwierdza i nadzoruje realizację strategii zarządzania ryzykiem, sprawując nadzór nad skutecznością zarządzania ryzykiem.
2. Zarząd Banku zapewnia otrzymywanie przez Radę Nadzorczą Banku regularnej i aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem, w tym także od pracownika na stanowisku do spraw zgodności Banku.
3. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, w szczególności przez:
    1) zatwierdzenie określonego przez Zarząd Banku akceptowalnego ogólnego poziomu ryzyka oraz monitorowanie jego przestrzegania,
    2) zatwierdzenie przyjętej przez Zarząd Banku Strategii zarządzania ryzykiem oraz monitorowanie jej przestrzegania,
    3) nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem polityki procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem,
    4) nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków, o których mowa w pkt 1),
    5) określenie zasad raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku,
    6) coroczną ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.

4. Prezes Zarządu jako członek odpowiedzialny za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem, odpowiada w szczególności za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem na drugim poziomie oraz za dostarczanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej kompleksowych informacji na temat ryzyka.

Rozdział 13
Postanowienia końcowe

§59.

1. Politykę zatwierdza i weryfikuje Rada Nadzorcza.
2. Politykę zatwierdza również Zebranie Przedstawicieli Banku.
3. Polityka podlega raz w roku przeglądowi, a wyniki tych przeglądów Rada Nadzorcza przedstawia Zebraniu Przedstawicieli.
4. Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny stosowania Polityki.

Niniejsza Polityka została przyjęta przez:
- Zarząd Banku Uchwałą nr 81/2021 z dnia 14.12.2021 r.
- Rada Nadzorcza Banku – Uchwałą nr 39/2021 z dnia 15.12.2021 r.
- Zebranie Przedstawicieli – Uchwałą nr 9/2022 z dnia 29.06.2022 r.

Z mocą obowiązującą od dnia 01.01.2022 r.

Jednocześnie z dniem 01.01.2022 r. traci moc Polityka przyjęta przez:
- Zarząd Banku Uchwałą nr 35/2021 z dnia 01.06.2021 r.
- Rada Nadzorcza Banku – Uchwałą nr 14/2021 z dnia 14.06.2021 r.
- Zebranie Przedstawicieli – Uchwałą nr 9/2021 z dnia 29.06.2021 r.